

dr hab. Piotr Seweryński

Łódź, dnia 20.11.2017

Dziedzina: sztuki teatralne

Wydział Aktorski

PWSFTviT

im. L. Schillera w Łodzi

Recenzja dorobku artystycznego i pedagogicznego dr Błażeja Peszka
w postępowaniu o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie sztuk teatralnych

Zleceniodawca

Akademia Sztuk Teatralnych im. St. Wyspiańskiego w Krakowie Wydział Aktorski pismem z dnia 23. 10.2017 roku poinformowała mnie o wyznaczeniu mojej osoby recenzentem komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć pana doktora Błażeja Peszka.

Do zlecenia została dołączona dokumentacja złożona przez habilitanta:

1. Kopia dyplomu
2. Kwestionariusz osobowy
3. Autoreferat w języku polskim i angielskim w formie papierowej
4. Informacje o dorobku artystycznym, dydaktycznym i naukowym w języku polskim i angielskim w formie papierowej
5. Rekomendacje
6. Dokumentacja publicznej prezentacji dzieła będącego podstawą w postępowaniu habilitacyjnym wraz z nagraniem DVD
7. Dokumentacja publicznych prezentacji dorobku artystycznego od czasu otrzymania stopnia doktora sztuki

Dane habilitanta

Pan doktor Błażej Peszek po ukończeniu Wydziału Aktorskiego PWST im. L. Soluskiego w Krakowie rozpoczął swoją drogę artystyczną w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie w 1994 roku. W latach 1999 -2003 był aktorem Teatru Nowego w Łodzi, a od roku 2003 jest członkiem zespołu Narodowego Starego Teatru w Krakowie. Stopień doktora sztuk teatralnych

nadany uchwałą Rady Wydziału Aktorskiego PWST im. L. Solskiego w Krakowie uzyskał w 2014 roku na podstawie rozprawy: „Aktor instrumentalny, drugie pokolenie, czyli jak zachować w sobie choćby w części naturę dziecka”. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. Jerzy Świąch, a recenzentami prof. Barbara Dziekan - Vajda z PWSFTviT im. L. Schillera w Łodzi oraz kwalif. II st. Jadwiga Leśniak - Jankowska, prof. nadzw.z PWST im. L. Solskiego w Krakowie. Od 2008 roku habilitant jest wykładowcą, a od 2014 roku adiunktem w PWST im. L. Solskiego w Krakowie (obecnie Akademia Sztuk Teatralnych) na Wydziale Teatru Tańca w Bytomiu. W roku 2012 rozpoczął współpracę z Wydziałem Wokalno- Aktorskim Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie do dziś pracuje na stanowisku asystenta.

Pan Błażej Peszek prowadzi również liczne warsztaty wokально- aktorskie (lipiec 2016 Legnica), aktorskie (Warsztaty Uniwersytetu Harvarda PWST Kraków, luty 2017), cykliczne warsztaty filmowe „Sfilmowani”. Prowadzi warsztaty oraz jest członkiem jury na Festiwalu Tańca w Słupsku (kwiecień 2017) oraz na Ogólnopolskim Festiwalu Lalki i Słowa w Radomiu (maj 2017). Realizuje projekty filmowe, multimedialne i spektakle dyplomowe ze studentami Wydziału Tańca w Bytomiu i Akademii Muzycznej w Krakowie. W roku akademickim 2016/2017 prowadził projekt badawczy pt.: „Badania ukierunkowane na wytworzenie metod dydaktycznych pozwalających na modelowanie percepcji przestrzeni w warunkach pracy z kamerą filmową”.

Autoreferat

Autoreferat stanowi klarowny opis dorobku artystycznego i pedagogicznego habilitanta, który swoją twórczą działalność rozwija w sferze aktorskiej, reżyserskiej i pedagogicznej.

Błażej Peszek szeroko opisuje swój dorobek artystyczny po uzyskaniu stopnia doktora.

Podkreśla wyjątkowość spotkań twórczych w Narodowym Starym Teatrze i ich ogromne znaczenie dla swojego artystycznego rozwoju.

„Przed trzema laty miałem nietuzinkową okazję zmierzyć się z kontrowersyjną (w reżyserskiej interpretacji) postacią Królowej Rozamundy w spektaklu „ Król Ubu” Jana Klaty w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie. Królowa Rozamunda była moim kolejnym zbliżeniem się ze światopoglądem, gustem i wrażliwością reżyserską Jana Klaty. To reżyser, który niezwykle wnikliwie analizuje postać w kontekście najnowszych wydarzeń, które mają miejsce w kraju i za granicą.”

„Pewnie trudno sobie wyobrazić jak można tak niezwykle bogatą, wielowątkową i skomplikowaną powieść przenieść do teatru. A raczej znaleźć dla niej ekwiwalent teatralny nie naruszając istoty powieści. Mowa tu oczywiście o „Kosmosie” Witolda Gombrowicza w reżyserii Krzysztofa Garbaczewskiego. To w tym spektaklu zmierzyłem się z niezwykle interesującą postacią Ludwika- powieszzonego, zawieszzonego, uwikłanego architekta. Wiszącego jak wróbel na drzewie, od którego odkrycia rozpoczyna się cała intryga, a kończy właśnie na powieszeniu Ludwika. Po drodze w zawirowaniu zarówno w przenośni jak i dosłownym, gdyż w realizacji Garbaczewskiego cały świat/ wszechświat kręci się na obrotowej scenie, otoczony satelitami, planetami zasysa kolejno bohaterów całej pogmatwanej historii” - pisze habilitant.

Interesująco analizuje również doświadczenia z pracy z Michałem Buszewiczem i Wojtkiem Klemmem, z którym współpracował zawsze z poczuciem uczestnictwa w ważnym zdarzeniu artystycznym.

„ Od dość dawna spostrzegłem, pewnie niezbyt oryginalną prawidłowość, że aktor w gruncie rzeczy jest współreżyserem spektaklu. Grając w nim swoją rolę i współpracując z reżyserem jednocześnie prze fakt nie tylko spontaniczności własnego działania, ale też przez pogląd na rolę, na temat, który porusza dany spektakl współreżyseruje razem z zespołem i oczywiście reżyserem. (...) Ten fakt współreżyserii powoduje, że aktorzy dość często sami zabierają się za reżyserię” - wyznaje. Ta konstatacja stanowi wstęp do analizy dokonań reżyserskich habilitanta, o których autor pisze równie interesująco jak o osiągnięciach aktorskich. W swoich realizacjach stara się odnajdować ważny temat - okrucieństwo w „Karol nowy ład świata” S. Mrożka i H. Pintera lub oryginalną formę - „wampiryczna” opera „Zamek na Czorsztyńcu, czyli Bojomir i Wanda”.

Wiele uwagi w autoreferacie autor poświęca przedstawieniu „Ojciec, matka, tunel strachu”, które jest dla niego szczególnym wydarzeniem w życiu zawodowym jako doświadczenie w sferze profesjonalnej i osobistej.

W przedstawieniu tym piętrzącym znaczenia i konteksty przez fakt obsadzenia w rolach ojca matki i syna Błażeja Peszka, jego żony Katarzyny Krzanowskiej i ojca Jana Peszka udało się stworzyć niedosłowny obraz trudnych wzajemnych relacji między rodzicami i dzieckiem.

Swoją pracę pedagogiczną habilitant określa jako „wielką satysfakcję” co zdaje się być sygnałem wyboru właściwej drogi w relacji student - wykładowca.

Autoreferat wyczerpująco przedstawia dorobek habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora.

Osiągnięcia artystyczne po uzyskaniu stopnia doktora

Po uzyskaniu stopnia doktora sztuk teatralnych habilitant z powodzeniem rozwija działania artystyczne w sferze reżyserskiej i aktorskiej. Ma możliwość współpracy zarówno z młodymi eksperymentatorami, jak i ze świetnymi, uznanymi i wciąż poszukującymi twórcami, Gra Królową Rozamundę w „Królu Ubu” A. Jarry’go w reż. Jana Klaty, Ojca Johanna Kleina w „Ojciec Matka Tunel Strachu M. Heckmannsa, w reż. Wojtka Klemma, Ludwika w „Kosmosie” W. Gombrowicza w reż. Krzysztofa Garbaczewskiego oraz w spektaklach „7/Nie kradnij - Dekalog” w reż. Tian Gebinga i „Książka telefoniczna” w reż. Michała Buszewicza. 25 lat artystycznych doświadczeń wykorzystuje także w pracy reżyserskiej realizując przedstawienia dramatyczne i muzyczne:

„ Nie strój zdoła nieboszczyka” H. Bergera w Teatrze Miejskim w Lesznie, „ Karol Nowy Ład Świata” S. Mrożka i H. Pintera w Teatrze im. J. Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim, „ Zamek na Czorsztyń, czyli Bojomir i Wanda” K. Kurpińskiego w Teatrze Warszawskiej Opery Kameralnej oraz „ Projekt operacje” - wieczór operowy w Legnicy.

Jego artystyczne propozycje są dobrze przyjmowane przez widzów i krytykę.

„Cała muzyka „Zamku na Czorsztyń” przepełniona jest melodyjnością i polskością. Wprawne ucho usłyszy w niej krakowiaka, mazurka, poloneza i ...swojski humor. Jednak oko młodych twórców dojrzało w tej operze polską opowieść grozy, która przypomina niezwykle popularny wśród młodzieży cykl opowieści o wampirach Stephanie Meyers. Przeniesienie akcji we współczesne czasy i niezwykle sprawna ręka reżyserska Błażeja Peszka zaowocowały efektownym przedstawieniem o polskich wampirach i wampach. Do tego trzeba dodać staranne przygotowanie śpiewu młodych wykonawców - i otrzymaliśmy dzieło kompletne.” - napisał w recenzji Wojciech Giczkowski.

Aktor nie boi się wyzwań i z wielką pasją angażuje się w przedsięwzięcia różnorodne i często odległe od siebie stylistycznie, tematycznie i formalnie.

Dzieło artystyczne

W ramach przewodu artystycznego habilitant przedstawił do oceny rolę Ojca w spektaklu „ Ojciec matka tunel strachu” Martina Heckmannsa, w reżyserii Wojtka Klemma. Zawarty w autoreferacie opis pozwala wyrobić sobie pogląd na złożoność wielowarstwowość relacji scenicznych, zawodowych i prywatnych trójki bohaterów spektaklu. Wieloznaczność i wielowątkowość odniesień mogąca stanowić utrudnienie w artystycznych

poszukiwaniach i konstruowaniu spektaklu okazała się dla aktorów pomocna i stała się okazją do wielopoziomowej zabawy. Wykorzystanie własnych emocji przenikających się z emocjami bohaterów sztuki stało się dla habilitanta rodzajem terapii, a jednocześnie potwierdzeniem możliwości ich wykorzystania w budowaniu roli, w kontekście pracy ze studentami.

Błażej Peszek świetnie wykorzystuje artystyczny warsztat i wrażliwość w budowaniu znaczeń i sensów w przestrzeni spektaklu. Dobrze odnajduje się w umownym tragikomicznym przedstawieniu, zręcznie balansując między dramatem i groteskowością przeżyć postaci. Właściwie dobiera środki wyrazu świadomie operując słowem i precyzyjnie realizuje zabawy rytmiczne. W działaniu jest wyrazisty i wiarygodny. Wykorzystuje właściwą dynamikę i ekspresję.

Cytat z recenzji zamieszczonej na portalu e - teatr przewrotnie pointuje jakość artystycznej wypowiedzi rodziny Peszków: „ To dobry teatr i bardzo współczesny, mimo tego, że ani przez moment nie nudzi”.

Osiągnięcia dydaktyczne

Na Wydziale Teatru Tańca w Bytomiu AST w Krakowie habilitant z powodzeniem wspomaga indywidualny rozwój świadomości artystycznej studentów. Swoją wiedzę i doświadczeniem dzieli się nie tylko w ramach zajęć, ale również realizując spektakl dyplomowy „ Superbohaterów 10/9”, który będąc kompilacją klasycznych dramatów daje szansę zmierzenia się wszystkim dyplomantom z interesującymi rolami. W pracy ze studentami Wydziału Wokalno-aktorskiego Akademii Muzycznej Błażewi Peszkowi udaje się łączyć wrażliwość emocjonalną i muzyczną studentów, aby uzyskać organiczność scenicznej wypowiedzi. Wykorzystuje bardzo szeroki materiał dramatyczny i muzyczny obejmujący twórczość C. Debussy’ego, W.A. Mozarta, G Bizeta, H. Berlioza, A. Fredry, I. Bergmana, J. Słowackiego, H. Pintera, A. Czechowa. W ramach zajęć Techniki improwizacji i ekspresji scenicznej oraz Budowanie postaci wykazuje się wiedzą i świadomością inspirując studentów w procesie osiągnięcia wiarygodności w bardzo precyzyjnie określonych ramach dzieła muzycznego. Jego pasja i zaangażowanie w pracę pedagogiczną wyrażają się również w realizacji licznych warsztatów aktorskich w całej Polsce. Jest pedagogiem wyczulonym na indywidualne potrzeby każdego studenta.

W 2016 roku działalność dydaktyczno-wychowawcza doktora Błażeja Peszka została wyróżniona nagrodą III stopnia Rektora PWST im. L. Solskiego w Krakowie.

Osiągnięcia naukowe

Spis osiągnięć naukowych Błażeja Peszka świadczy o silnej potrzebie poszukiwania nowych dróg rozwoju pedagogicznego i aktorskiego. Autor umieszcza w nim przede wszystkim dużą liczbę prowadzonych przez siebie warsztatów aktorskich. Najciekawszym i najpełniej opisanym wydaje się jednak projekt badawczy pt. : „ Badania ukierunkowane na wytworzenie metod dydaktycznych pozwalających na modelowanie percepcji przestrzeni w warunkach pracy z kamerą filmową” . Badanie, jak pisze sam autor „...jest ukierunkowane głównie na techniczne aspekty istnienia scenicznego, pozwalające wyznaczyć metody pracy godzące dbałość o wyraz artystyczny dzieła z kontrolą otoczenia”.

Program realizowany jest na Wydziale Teatru Tańca i otwiera możliwość rozwinięcia świadomości pracy z kamerą i prowadzenia w przyszłości zajęć wykorzystujących efekty badań habilitanta.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z dokumentacją dotyczącą dorobku artystycznego i pedagogicznego oraz zapisem spektaklu „ Ojciec matka tunel strachu” stwierdzam, że osiągnięcia twórcze i dydaktyczne Pana doktora Błażeja Peszka w pełni spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki i popieram wnioski o nadanie Panu doktorowi Błażejowi Peszkowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk teatralnych.

Piotr Seweryński

